

PACT
POELENBURG
PELDERSVELD
2020-2040

VOORTGANGSRAPPORTAGE 2020

DEEL 1 - KWALITATIEF

VOORWOORD

Voor u ligt de eerste gezamenlijke verantwoordingsrapportage van het Pact Poelenburg Peldersveld. Deze rapportage doet verslag van het eerste jaar van het Pact. En wat voor jaar was het!

Bondgenootschap

Het staat me nog helder voor de geest dat we in een volle zaal van De Tulp samen onze handtekening in bloed zetten onder het Pact. 24 betrokken partners, organisaties en vele bewoners zeiden gezamenlijk: wij gaan de kansen die er zijn in de wijken Poelenburg en Peldersveld grijpen. Dit pact is bondgenootschap zoals het moet zijn. Samenwerken aan een mooiere, betere, sterkere gemeenschap. Niet alleen vanuit het eigen eiland, maar vanuit een gezamenlijk doel.

Corona als contrastvloeiend

Corona heeft het werk niet makkelijker gemaakt. Sterker: corona heeft als contrastvloeiend gewerkt in deze wijken. De bestaande verschillen in kansen voor onze inwoners zijn verder uitvergroot. Daar heb ik mijn zorg, samen met 15 andere burgemeesters, ook in Den Haag kenbaar voor gemaakt. Met het manifest 'Kom op voor onze kwetsbare wijken' hebben we de behoefte aan middelen en steun vanuit het Rijk duidelijk onder de aandacht gebracht.

Trots

Als ik kijk naar de inzet van het afgelopen jaar ben ik trots. Trots op de gedrevenheid van de professionals in de frontlinie die dagelijks het werk doen, soms letterlijk met gevaar voor eigen gezondheid. Trots op de inwoners die mooie initiatieven ontwikkelen in de wijken waardoor bewoners elkaar kunnen ontmoeten of helpen. En trots op de concrete resultaten die we als partners hebben kunnen realiseren. Denk daarbij aan de start van de verlengde leertijd, de brugfunctionarissen op de basisscholen, de komst van studiezalen, de gratis IT-opleiding met baangarantie, het begin

van de aanpak woonfraude en de oprichting van de jongerenwinkel.

Stap voor stap vooruit

De onderlinge samenwerking is een belangrijke stap en die ontwikkelt zich snel. Professionals weten elkaar steeds makkelijker te vinden. We durven het verschil te maken en dat is mooi. Een aandachtspunt is dat we dit ook goed aan inwoners kunnen uitleggen. Zichtbaar, transparant en duidelijk. Daar moeten we aan blijven werken. Zoals we in het Pact benoemen committeren we ons tot 2040 aan deze aanpak. We zijn nu een jaar onderweg. Een jaar waarin niet alleen al die partijen die hun handtekening onder dit contract hebben gezet bloed, zweet en tranen hebben gelaten om te werken aan een betere toekomst voor onze inwoners. Maar vooral ook de bewoners en bewonersorganisaties zelf. Die met hun inzet, betrokkenheid en soms ook scherpe kritiek richting de verschillende organisaties van het Pact, betekenisvol zijn voor een betere toekomst.

Wat mij betreft is er een stap vooruit gezet. Op naar de volgende.

VOORZICHTIGE STAPPEN VOORUIT

Voorzichtig vooruit is wellicht de beste omschrijving als we terugkijken op het eerste jaar van de gezamenlijke PACT-aanpak in Poelenburg en Peldersveld. Hoewel al veel werd bereikt, ondanks de Corona-crisis, blijft er ook nog genoeg te wensen over.

Veel kwetsbare jongeren kregen het afgelopen jaar de aandacht die ze verdienden, maar door de opeenvolgende lockdowns verdwenen verschillende jongeren uit beeld bij de instanties die hen net volop in beeld hadden en samen met hen aan de slag wilden. Acties die criminele ondermijning in de wijken een halt toe willen roepen, mochten op steun van bewoners rekenen. Er vonden succesvol diverse interventies plaats. De basisscholen begonnen structureel met de verlengde schooltijd, maar ook hier stak Corona tussentijds in alle heftigheid een spaak in het wiel. De twee VMBO's in het gebied startten – ondanks corona – aan het eind van het jaar met twee studiezalen voor huiswerkbegeleiding en coaching.

Op een drukbezochte feestelijke bijeenkomst werden door 24 partijen en vele bewoners de handtekeningen gezet voor een langjarige samenwerking. Een coalitie van maatschappelijke organisaties en bewoners, in een vervolg op het Actieplan Poelenburg Peldersveld. Nu, een jaar later willen we in deze rapportage laten zien wat de stand van zaken is, behoedzaam vooruitblikken en daarbij enkele mogelijke knelpunten schetsen.

PACT

In Zaanstad betekent dit dat een groot aantal organisaties samen met de inwoners werken aan het duurzaam verbeteren van de kansen voor bewoners in Poelenburg en Peldersveld, met als doel om open, diverse, kansrijke wijken te realiseren.

Op 4 februari hebben we, als organisaties en bewoners van Poelenburg en Peldersveld een stip gezet op de horizon. Die stip staat getekend in 2040, over twintig jaar willen we samen ervoor zorgen dat kinderen een goede start hebben in hun leven en zich zo ontwikkelen dat ze hun talenten kunnen ontplooiën, dat bewoners betaald werk hebben, als ze dat kunnen en als ze dat niet lukt doen ze op een andere manier mee in de samenleving; en dat alles in gezondere en veiligere wijken.

Sommige succesfactoren zijn meetbaar, de statistische gegevens in deze rapportage spreken voor zich. Andere zaken spreken niet altijd voor zichzelf; het gaat om signalen, ervaringen die gezamenlijk ook een beeld vormen. Ook daarover bericht deze eerste rapportage.

'Gezamenlijk zeggen we: de tijd van weggijken is voorbij. We moeten er nu samen de schouders onder zetten om deze wijken in de komende twintig jaar vooruit te helpen. Zaanstad is dat verplicht aan de inwoners en kinderen van deze wijken. Het kan want er is kracht in deze wijken. Er zijn mensen die er iets van willen maken. Ze hebben wensen en dromen en wij moeten helpen om de omstandigheden te creëren om die dromen uit te laten komen.'

Burgemeester Jan Hamming bij de ondertekening van het PACT op 4 februari 2020.

Een jaar later

Een jaar geleden zijn we in Poelenburg en Peldersveld van start gegaan met een nieuwe werkwijze: het PACT. In deze voortgangsrapportage willen we laten zien wat we hebben gedaan. Een hoop dingen die het PACT had willen doen, konden helaas niet doorgaan. Dat kwam natuurlijk door Corona. Hopelijk gaan die activiteiten in 2021 alsnog op volle kracht beginnen.

JEUGD

Opgroeien in Poelenburg en Peldersveld moet gelijke kansen geven op de ontplooiing van talenten. Kinderen in Poelenburg en Peldersveld moeten dezelfde kansen krijgen om gezond en goed opgeleid aan hun toekomst te werken als andere kinderen van Zaanstad. Het is een belangrijk uitgangspunt in de aanpak voor deze twee wijken. Een aantal maatregelen moet daarvoor de komende jaren zorgen. In 2020 is daarmee een begin gemaakt, ondanks Corona.

Proces Uitvoeringsplannen

Om aan de opgave Jeugd te werken is er voor gekozen om als groep van organisaties die het meest bij jeugd en gezinnen zijn een uitvoeringsplan voor de komende vier jaar op te stellen. Daarbij hebben we onderscheid gemaakt tussen de jeugd tot en met twaalf jaar, tot het einde van de basisschool, en de jeugd vanaf 12 jaar en ouder (tot ongeveer 23 jaar).

Jeugd 12 -

Het plan voor de jeugd tot 12 jaar is al eind 2018 opgesteld door vertegenwoordigers van de PO-organisaties met scholen in de wijken, de kinderopvang, het Centrum jong/jeugdteam, het sociaal wijkteam en de gemeente. Vele gesprekken met bewoners hebben de inhoud van de plannen mede bepaald. In de uitvoering van het plan voor de jeugd van 12- verliep de uitvoering niet helemaal zoals gehoopt. De scholen waren nog maar net gestart met de activiteiten in het kader van de Verlengde Leertijd toen de lockdown werd afgekondigd. Desalniettemin zijn ook online activiteiten uitgevoerd, en is na de lockdown de draad weer opgepakt. De brugfunctionarissen bewijzen ook in de lockdown nog eens extra het belang van hun functie, door online contact te houden met ouders en hen op weg te helpen met de devices (laptops en ipads) en gebruikte systemen.

Door uitval bij het Centrum Jong liepen we helaas ook vertraging op in de ontwikkeling van een systematische toeleiding van ouders en peuters met een

indicatie naar de voorschoolse educatie. We starten lopende 2021 met een serie activiteiten die aan al deze ouders wordt geboden, waarmee ze beter in kunnen spelen op de (taal)ontwikkeling van hun kind en waardoor deelname aan de VVE veel vanzelfsprekender wordt.

Het knelpunt van te weinig capaciteit voor de Voorschoolse Educatie is ook in 2020 niet opgelost, maar we verwachten dat dit in 2021 wel lukt. Dan is ook de VVE monitor in werking. Daardoor zal het zicht verbeteren op de mate waarin peuters uit de wijk tijdig (d.w.z. met start tussen 2-2,5 jaar) gebruik maken.

Jeugd 12+

Het plan voor de jeugd vanaf 12 jaar is in 2020 opgesteld door vertegenwoordigers van OVO Zaanstad en Zaam, het Regiocollege, Dock, de gemeente en de GGD. Per uitvoeringsplan is er ook een stuurgroep van dezelfde partijen die de uitvoering bewaakt. Een gepland gesprek met jongeren kon vanwege de lockdown niet doorgaan

In de uitvoering willen we de jongeren nadrukkelijk wel betrekken, niet alleen als 'ontvangers' van wat volwassenen bedenken, maar als medebepalers van waar de inspanningen van de organisaties op gericht moeten zijn. Een grotere groep organisaties die bij de start betrokken waren, zijn middels een belronde gesproken, waarvan de input vervolgens is verwerkt. Het plan is eind 2020 door het Dagelijks Bestuur van het Pact geaccordeerd. In de gemeente zijn middelen opgenomen in de begroting voor de uitvoering van een deel van de voorgenomen acties. Naar extra middelen zijn we nog aan het zoeken en verder gaat het soms ook om het beter op elkaar laten aansluiten van activiteiten van de afzonderlijke organisaties.

0-4 jarigen

Een baby die tijdens de eerste duizend dagen, gerekend vanaf de conceptie, blootstaat aan de fysieke gevolgen van een slechte leefstijl van de ouders en/of aan stress, begint al met een achterstand aan het leven en loopt het risico om zich op fysiek, mentaal en sociaal gebied minder goed te ontwikkelen. Een goede verbinding tussen het sociaal- en medisch domein is noodzakelijk om problematiek bij zwangeren zo vroeg mogelijk te signaleren en te verhelpen. Goede, passende, ondersteuning voor zwangeren/ouders met pas geboren kinderen is dan ontzettend nodig, op een manier die de ouders helpt en hen kennis, inzicht en vaardigheden geeft om

de ontwikkeling van hun kind te kunnen stimuleren (ouderbetrokkenheid). Hiermee werken we aan een systematische toeleiding van ouders en peuters met een indicatie naar de voorschoolse educatie.

Een paar activiteiten zijn in 2020 wel al gestart. De Bieb en Centrum Jong ontwikkelden workshops over zwangerschap en taalontwikkeling van het (ongeboren) kind voor aanstaande ouders, maar die moesten noodgedwongen online plaatsvinden en daar maken ouders nog nauwelijks gebruik van. We startten ook een wekelijkse inloop voor ouder en kind (0-4 jaar). Een spelbegeleider doet met de ouders en kinderen activiteiten op het gebied van lezen, knutselen en bewegen. Zo proberen we de kennis en vaardigheid van ouders te vergroten en de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Met de verloskundigen en medewerkers van de kraamorganisaties, het Centrum Jong en het Jeugdteam startten we een 6 wekelijkse casuïstiekoverleg gestart om complexe gezinssituaties, zorgen en signalen m.b.t. zwangeren in de wijken te bespreken en acties te bedenken.

>>

Voor- en Voegschoolse Educatie (VVE) is peuteropvang voor kinderen van 2 jaar tot 4 jaar. Een kind komt hiervoor in aanmerking op verwijzing van het consultatiebureau/Centrum Jong.

Visie op taalontwikkeling: erkennen en waarderen van het meertalige kind

Bij de opstelling van het Uitvoeringsplan voor de jeugd 12- constateerden we dat ouders verschillende, soms geheel tegenstrijdige, adviezen krijgen over de taalontwikkeling van hun kind en over in welke taal zij met hun kind zou moeten praten. Dat is voor ouders erg verwarrend. Om die reden is gezamenlijk een visie opgesteld over taalontwikkeling op basis van recente wetenschappelijke inzichten. Meertalig opgroeien blijkt geen probleem te zijn. De visie draagt, in het kort, de boodschap uit dat het belangrijk is de meertalige identiteit van een kind te verwelkomen als onderdeel van zijn/haar identiteit. De basistaal en cultuur van het kind wordt hiermee

gewaardeerd. Ouders worden gestimuleerd om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren door veel met het kind te praten in de taal die zij het beste beheersen en, als dat niet het Nederlands is, zelf ook wel het Nederlands te leren omdat dat de onderwijstaal van hun kind is en zij zo de schoolloopbaan van hun kind ondersteunen en hun eigen ontwikkelkansen vergroten. Zo kan een kind zich zo optimaal mogelijk ontwikkelen, zowel op cognitief als op sociaal emotioneel vlak. In 2020 is de visie breed omarmd en is afgesproken om als professionals dezelfde eenduidige boodschap en advies te geven.

Verlengde leertijd: meer onderwijstijd voor een breder horizon en meer

Kinderen die als vierjarige instromen in het onderwijs hebben bij de start vaak al een enorme taalachterstand opgelopen. Partners in de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en het onderwijs hebben de ambitie uitgesproken om deze achterstanden zoveel mogelijk te voorkomen door méér kinderen op tijd van de Voorschoolse Educatie gebruik te laten maken en daar op de scholen op door te gaan door extra aandacht te besteden aan de leerlingen die risico lopen op een taalachterstand. We streven er naar dat op termijn kinderen in deze wijken bij het vertrek van de basisschool minimaal presteren op het niveau van het Zaanse gemiddelde, en dat zij beter inzicht hebben in de Nederlandse samenleving en in eigen talenten/mogelijkheden. De verlengde leertijd is een van de acties die daar aan bijdragen. De verlengde leertijd is op de meeste PO scholen in Poelenburg & Peldersveld in januari 2020 van start gegaan. Het plan 'Vensters op de Wereld', opgesteld door de schoolbesturen, biedt hier de kaders voor. De schoolbesturen zijn ieder op eigen wijze de Verlengde Leertijd gaan invullen. Dat doen zij veelal door professionals van cultuur-, sport- en andere organisaties voor de extra lessen te vragen. De start begin 2020 was turbulent door de schoolsluiting in het voorjaar. Vrij snel werden de lessen omgezet naar een online vorm, huiswerkopdrachten en extra buitenlessen. Zo heeft toch nog veel plaats kunnen vinden.

Brugfunctionarissen verkleinen het cultuurverschil tussen 'school' en 'thuis'

Ouderbetrokkenheid doet ertoe. Meer betrokkenheid van ouders bij de school draagt bij aan de onderwijskansen van hun kinderen. Het helpt om het cultuurverschil tussen 'school' en 'thuis' kleiner te maken en dat is belangrijk in een steeds diverser wordende samenleving. Binnen de schoolcontext is daar ruimte voor gemaakt door een 'brugfunctionaris' specifiek de taak te geven om de contacten tussen ouders en school te versterken. Sinds juni 2019 zijn er zijn 8 brugfunctionarissen aan de slag¹. De brugfunctionarissen vullen hun rol binnen de verschillende scholen ook verschillend in, maar het is hen allen gelukt om aansluiting en vertrouwen te krijgen van de ouders op hun school.

1 Naast de zeven basisscholen in Poelenburg-Peldersveld heeft ook het Zaanplein, in de Rosmolenwijk, een brugfunctionaris.

Studiezalen helpt jongeren op weg met huiswerkbegeleiding en Life Coaching

Stichting Studiezalen is eind 2020 gestart op de twee VMBO's in de wijken: het Zuiderzee college en Pascal Zuid. Studiezalen was al actief in kwetsbare wijken in Amsterdam, waar grootstedelijke problematiek speelt zoals taal- en onderwijsachterstanden, armoede en vroegtijdige schooluitval. Studiezalen begeleidt bij schoolwerk, maar ondersteunt jongeren ook bij hun persoonlijke leven ('life-coaching'). Per vijf leerlingen is er een coach aanwezig. Jongeren kunnen vragen stellen over schoolwerk, maar ook over andere onderwerpen waar ze tegenaan lopen. Zo nodig betreft de coaching ook het gezin van de jongere, altijd in samenwerking met eventuele hulpverlening

men bij aan kan kloppen. Als de drempel daarvoor te hoog is gaat een brugfunctionaris een eerste keer ook wel mee. In deze coronatijden proberen de brugfunctionarissen wel zo zichtbaar mogelijk te zijn voor de ouders, door bijvoorbeeld op het schoolplein aanwezig te zijn als kinderen gebracht en opgehaald worden, of door via app-groepen of de nieuwsbrieven informatie te geven. Zij organiseren groepsbijeenkomsten met een thema, zijn aanwezig bij ouderavonden en hebben individueel contact als dat gewenst is. Als een kind bijvoorbeeld regelmatig te laat op school is, kan de brugfunctionaris met ouders in gesprek om te onderzoeken wat er nodig is om een kind wel op tijd te laten komen. Ook zijn er informatieavonden in andere talen gegeven om ouders ook echt mee te nemen in het schoolstelsel. In het tweede kwartaal van 2021 zal er een tussenevaluatie plaatsvinden naar de functie van brugfunctionaris, om te kijken wat het tot zover heeft opgeleverd, wat de stand van zaken is in relatie tot de bedoeling van de functie en welke kansen de functie nog meer biedt. De brugfunctionarissen worden betaald door de schoolbesturen en de gemeente.

>>

'Het aanstellen van de brugfunctionaris is in mijn ogen het meest cruciale onderdeel van het hele pact-plan. Hoe stop je de criminaliteit onder de jeugd? Door kinderen al op jonge leeftijd een goede basis te geven, door ze de taal te leren, goed onderwijs aan te bieden, zodat ze zich ontwikkelen en inzien dat ze hun kans op een goed bestaan moeten grijpen.'

Brugfunctionaris Emine Önsöy

verschillende achtergronden die graag als coach aan de slag willen. In 2021 kijken we naar mogelijkheden om de capaciteit uit te breiden, onder andere door naast de leerlingen van de Vmbo's ook leerlingen van Havo en Vwo te begeleiden.

>>

'Er wordt gewerkt aan sociale omgangsvormen, zelfvertrouwen, het doorbreken van de armoedespiraal en het durven opkomen voor eigen belangen in plaats van de slachtofferrol te kiezen. Zo wil Studiezalen kansengelijkheid bevorderen', zeggen Abdelhamid Idrissi en Katinka Kroon.

De Spiegel en De Gouw

Basisscholen De Spiegel en De Gouw hebben samen vorm gegeven aan de verlengde leertijd. De schooldag is alle dagen verlengd met een half uur. Elk kind krijgt per week 2,5 uur extra les. Ze krijgen extra taal, cultuureducatie, lessen gezondheid, identiteitsvorming- en burgerschap, of een verkeersles. Vaste externe aanbieders verzorgen de lessen. Margreet Dekker (Directeur Zaanse Zomerschool en coördinator verlengde schooldag) begeleidt de invoering bij deze twee Zaan Primair scholen. 'Met de ouders heeft het nooit problemen gegeven dat we de schooldag een half uur hebben verlengd', zegt zij. Al met al is de verlengde leertijd op deze scholen soepel van start gegaan en was alleen Corona de grote spelbreker.

leren dan normaal en leerlingen kunnen zelf kiezen voor activiteiten

- Aanbieders van de extra vakken volgen het curriculum van de school, sluiten aan bij lopende thema's en versterken het curriculum

Er worden ook knelpunten genoemd:

- De beschikbare fysieke ruimte in de scholen werkt beperkend
- Docenten zonder veel onderwijservaring kunnen de (te grote) groepen leerlingen soms moeilijk aan. Een groep van 15 leerlingen wordt soms al als lastig ervaren
- Het kost tijd voordat een aanbieder goed contact heeft met een groep
- Het is een lastig om een uitdagend en dynamisch programma te bieden
- Samenhang met de school wordt gemist, als de activiteiten losstaand en na schooltijd zijn

De scholen van Agora (Windroos, Tamarinde, Paus Joannes en Kleurenpracht) hebben, ondanks de corona maatregelen, in de periode van begin januari tot aan de zomervakantie gemiddeld 63% van de voorgenomen extra lesuren gerealiseerd. De Zaan Primair scholen (de Gouw en de Spiegel) realiseerden 85% van de voorgenomen uren en Ibs De Horizon van SIOZ realiseerde 70%.

Choku Gym: Jongeren van de straat

>>

'We benaderen de jongeren vanuit een positieve visie. We stellen dat zij de samenleving wat te bieden hebben. Wij zien een bepaald talent in hen, wij kunnen ze helpen hogerop te komen. Wij en de samenleving hebben dat talent nodig.'

Suheyla Albayrak van Choku Gym over risicojongeren

Sommige jongeren in Poelenburg ontberen structuur en zien te weinig toekomstmogelijkheden voor zichzelf. In 2020 is sportschool Choku Gym een project gestart om een jaar lang 8 tot 12 jongeren, in de leeftijd tussen 18 en 30 jaar, persoonlijk te begeleiden en op te leiden naar school of werk. Dit zijn jongeren waarvan de partners in de wijk vrezen dat zij afglijden naar het criminele circuit. Dit wordt gedaan in samenwerking met het sociaal wijkteam en de scholen in de wijk. Dit project wordt gefinancierd door fondsen.

De Jongerenwinkel als plek voor talentontwikkeling in de wijk

In augustus 2019 is de Jongerenwinkel in Poelenburg geopend en die vervulde direct een belangrijke rol voor jongeren uit de wijken Poelenburg en Peldersveld. Het is een duidelijke en herkenbare plek waar ruimte is voor talentontwikkeling en oriëntatie op de toekomst. Hiervoor is het belangrijk dat:

- Er voldoende programma is dat aansluit op de behoeften van jongeren in de wijk.
- Er aandacht is voor het voorkomen dat jongeren afglijden richting de criminaliteit en alternatieven worden geboden (preventie).
- De jongerenwinkel een plek is waar (ambulante) werkers en politie en jeugdboa's jongeren naar toe kunnen begeleiden.

De jongerenwinkel is niet bedoeld voor de opvang van 'hangjongeren' die extra intensieve begeleiding of een hardere aanpak nodig hebben, maar voor jongeren die een zetje in de rug kunnen gebruiken om hun talenten te ontplooien. Vanaf de start is de jongerenwinkel door een grote groep jongeren gebruikt. Sinds de start is de jongerenwinkel doorontwikkeld. Enkele resultaten:

- Er komen per dag zo'n 25-40 jongeren. In totaal worden ongeveer 130 verschillende jongeren bereikt.
- Door de andere inrichting van het programma is de doelgroep diverser geworden; het programma is aangepast op de behoeften van de verschillen-

gen van de jongeren op het gebied van bijvoorbeeld scholing, werk, financiën en huisvesting.

- de doelgroepen. De jongere en de oudere groepen jongeren worden nu gescheiden.
- 's Middags is er aanbod gecreëerd voor de 16- doelgroep, er is een programma voor jongere kinderen (groep 7-8) en er is meer aanbod voor meiden.
- 's Avonds is de jongerenwinkel geopend voor de 16+ doelgroep, met extra aandacht voor hulpvra-

Knelpunten in de uitvoering bij de opgave Jeugd

Uiteraard heeft Corona de voortgang van veel voorgenomen activiteiten verstoord. Het grootste probleem is natuurlijk dat peuterspeelzalen, basisscholen en de VO scholen dicht moesten en voor zover mogelijk leerlingen hun werk thuis moesten doen, veelal in omstandigheden die daarvoor verre van optimaal zijn. De verlengde leertijd kon hierdoor ook niet goed van start gaan.

- het financieel kader voor de Verlengde leertijd bleek in de praktijk te krap om een goed concept te kunnen neerzetten. Schoolbesturen en gemeente zoeken naar oplossingen hiervoor.
- Vertraging in de ontwikkeling van een systematische toeleiding van ouders en peuters met een indicatie naar de voorschoolse educatie.

We starten 2021 met een serie activiteiten die aan al deze ouders geboden zullen gaan worden. We willen dat ouders beter in kunnen spelen op de (taal)ontwikkeling van hun kind en dat deelname aan de VVE veel vanzelfsprekender wordt voor hen.

- Het knelpunt van te weinig fysieke capaciteit voor de Voorschoolse Educatie is ook in 2020 niet opgelost, maar we verwachten dat dit in 2021 wel lukt. Dan is ook de VVE monitor in werking. Daardoor zal het zicht verbeteren op de mate waarin peuters uit de wijk tijdig (d.w.z. met start tussen 2-2,5 jaar) gebruik maken.

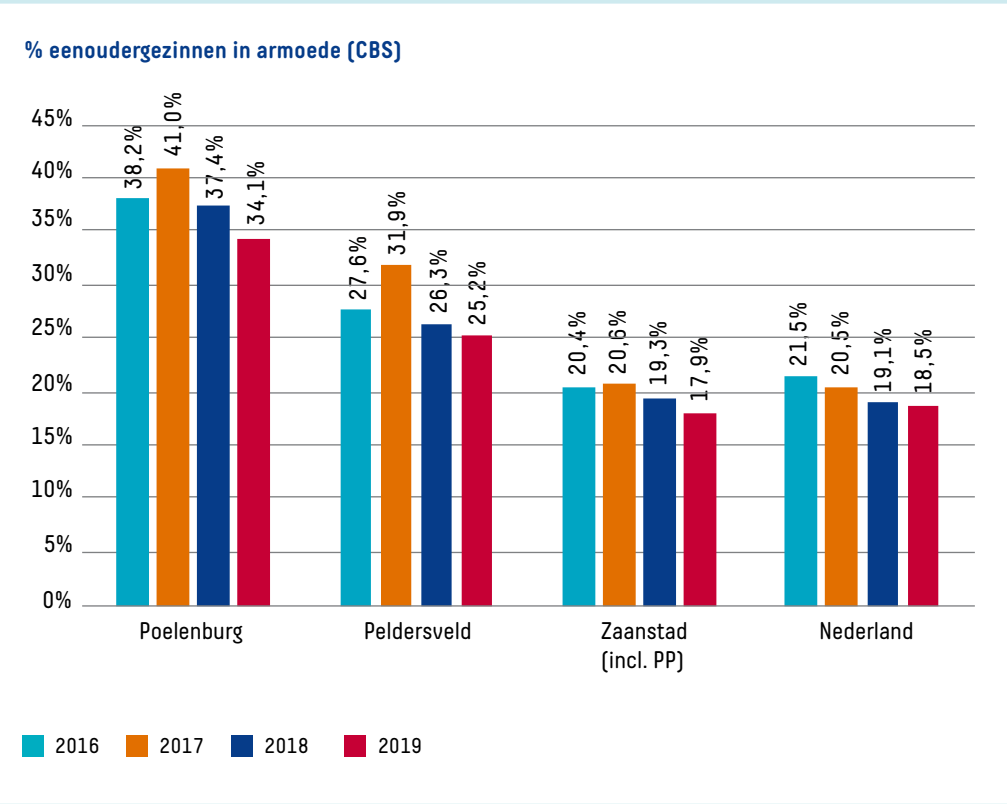
PARTICIPATIE EN ARMOEDE

Iedereen in Poelenburg en Peldersveld bouwt aan zijn toekomst en werkt of doet mee naar vermogen

Het aantal bewoners in de bijstand nam sinds 2018 af in Poelenburg en Peldersveld. De goede arbeidsmarkt in combinatie met de effectieve aanpak van Participeren met Perspectief hadden een positief effect. Sinds 2017 zagen we een lichte afname van het aantal huishoudens dat moest rondkomen van een minimuminkomen in Poelenburg en Peldersveld. Ook nam het aantal eenoudergezinnen dat leeft in armoede af. Armoede komt relatief vaker voor onder eenoudergezinnen. De wijken leken dus te profiteren van de gunstige economische omstandigheden.

Bekend is dat de coronacrisis mensen in kwetsbare wijken meer treft dan in andere wijken. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het aantal mensen dat door Corona in de bijstand komt. Ook heeft het impact op de financiële situatie van bewoners. We verwachten dan ook dat bewoners van Poelenburg en Peldersveld naar verwachting harder worden geraakt door de gevolgen van de crisis. De financiële problemen zullen in 2021 verder toenemen onder de inwoners die minder kunnen werken of hun werk helemaal kwijt zijn geraakt. Poelenburg blijft de wijk met naar verhouding de meeste bijstandsgerechtigden van Zaanstad.

Binnen de coronaregels zijn we doorgegaan met het oproepen en begeleiden van inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt om te gaan participeren. Om te zorgen dat inwoners makkelijker aansluiting vinden op de lokale arbeidsmarkt, zijn we verder gegaan met het vormgeven van Banenplan ZaanIJ, in een samenwerking met Amsterdam. De huidige crisis zorgde ook voor nieuwe mogelijkheden en kansen. Om jongeren te ondersteunen die hun baan kwijt zijn geraakt kwam het uitzendbureau wekelijks naar De Poelenburcht om jongeren te spreken en waar mogelijk te koppelen aan bedrijven die door coronadrukte juist meer medewerkers nodig hadden. Zodra de coronamaatregelen dit weer toelaten gaan zij hiermee verder. Ook kon TechGrounds Poelenburg online van start met het opleiden van twee lichtingen studenten. Met als doel om ze daarna direct naar een baan in de IT-sector te begeleiden. Meer dan de helft van de studenten die de opleiding afrondt, vindt een baan in de sector.

Uitvoeringsplan Participatie en Armoede

In 2020 is gestart met het opstellen van een uitvoeringsplan waarin de lopende, en de nieuwe, interventies worden vastgelegd om de doelstellingen van het Pact voor deze opgave te behalen. Hier is in 2020 het fundament voor gelegd. De corona-crisis had grote effecten op de arbeidsmarkt. De eerste maanden van de crisis hebben de partners zich moeten richten op deze nieuwe situatie. Vanaf oktober 2020 is de planvorming weer opgepakt en is er in een samenwerking van Werkom, het UWV, het Regiocollege, DOCK en de gemeente Zaanstad gewerkt aan een uitvoeringsplan. Bestuurders van deze organisatie hebben zitting in de stuurgroep. Inmiddels zijn ook de woningcorporaties Rochdale en Parteon aangesloten. In het tweede kwartaal van 2021 wordt een uitgewerkt plan op tafel gelegd. Daarin worden onze nieuwe en bestaande acties samengevoegd. Vanuit de gemeente Zaanstad is direct ingezet op het beperken van de effecten van armoede, zoals het versterken van de vroegsignalering, meer inzet op activiteiten voor de jeugd (in de winter en zomer experience) en het offensief om mensen in armoede eerder te bereiken. Zo was er bijvoorbeeld ook het traject Get a Grip waar een aantal jongeren uit Poelenburg en Peldersveld ook bij zijn aangesloten. Zaanstadbreed is in 2020 de website geldwijzer.zaanstad.nl gelanceerd. Deze biedt een overzicht van regelingen voor mensen in armoede.

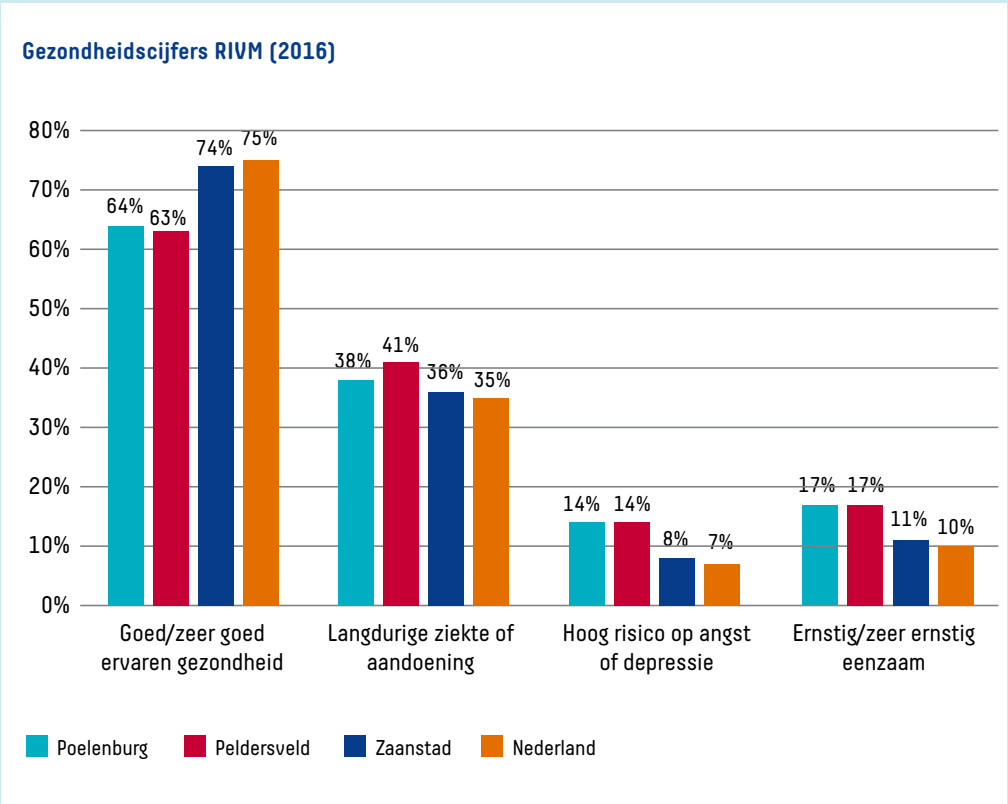
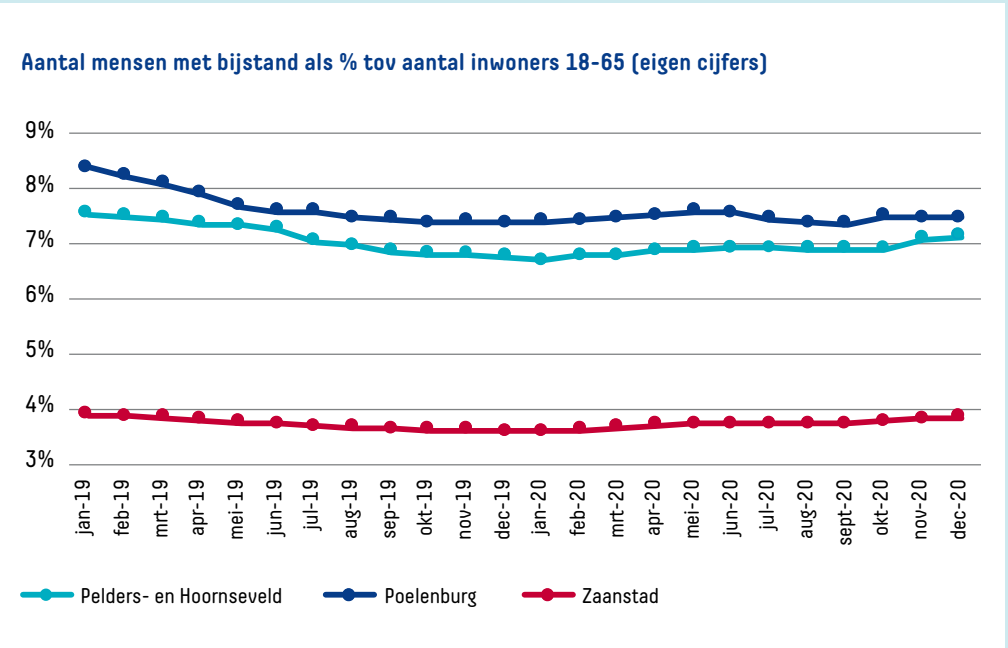
Participeren met perspectief

De aanpak Participeren met Perspectief, het oproepen en begeleiden van inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is in 2020 doorgezet. In 2017 is gestart om 50 mensen met een bijstandsuitkering uit te nodigen voor een gesprek. Samen met de bewoners wilden we bekijken welke activiteiten zij konden verrichten voor het ontvangen van hun uitkering. Vanaf 2018 worden, inmiddels als onderdeel van de afspraken binnen het Pact, jaarlijks 250 bewoners met een bijstandsuitkering opgeroepen voor een dergelijk gesprek.

Tegelijkertijd bekijken we of hun uitkering nog terecht wordt verleend. Met de juiste ondersteuning en veel aandacht willen we uiteindelijk iedereen in de pactwijken volwaardig in de samenleving mee laten doen. Wel steeds naar vermogen, bijvoorbeeld enkele uren per week als vrijwilliger, gastvrouw of gastheer op een wijkcentrum. Het doel is mensen uitzicht te geven op een betere toekomst. Inwoners die de Nederlandse taal niet machtig zijn, moeten zich bij deze aanpak inzetten deze te leren, zodat ook zij beter

kunnen meedraaien. Na drie jaar blijkt dat dit een goede manier is om mensen in beweging te krijgen. Door deze methode zijn er al meer dan 300 bewoners uit de (bijstands) uitkering. De extra inzet op begeleiding van mensen betaalt zich hiermee dus dubbel en dwars uit; hiermee wordt zo'n 3,5 miljoen euro aan uitkeringen bespaard. Van alle inwoners die via Participeren met Perspectief weer aan het werk zijn gegaan hebben slechts 3 mensen opnieuw een uitkering hoeven aanvragen.

Gezondheid

Bewoners in Poelenburg en Peldersveld zijn minder gezond dan de gemiddelde Zaankanter en Nederlander. Zij ervaren hun gezondheid als minder goed en hebben vaker last van een langdurige ziekte of aandoening. Zeer ernstig is dat 14% van de inwoners uit deze wijken een hoog risico loopt om angst of depressie te ervaren, dit risico is dubbel zo hoog

als in de rest van Nederland. Zorgelijk is dat veel mensen in de Pactwijken ernstige of zeer ernstige eenzaamheid ervaren. In Poelenburg en Peldersveld heeft 17% van de inwoners daar last van. In de rest van Zaanstad is dit 11%. In 2021 worden bewoners bevraagd op gezondheid en wat zij hierin belangrijk vinden.

Een toekomst in de IT-sector

TechGrounds wil bewoners van kwetsbare wijken met een afstand tot de arbeidsmarkt, veelal zonder vooropleiding, scholen. Bewoners hoeven om in het programma opgenomen te kunnen worden alleen maar te laten zien dat ze gemotiveerd zijn en aan het werk willen. Voor TechGrounds Poelenburg worden zowel inwoners uit Poelenburg, Peldersveld, als inwoners uit Amsterdam Noord en de rest van Zaanstad geworven. De komst van TechGrounds Poelenburg zorgt voor positieve rolmodellen in de wijken. Een online lesprogramma op afstand moest in razendsnel tempo tot stand komen om doorgang te realiseren. In Zaanstad werkt TechGrounds samen met het

bedrijf Salesforce. De eerste groep telde 20 deelnemers, hiervan zijn 12 studenten na de zomer geslaagd. Inmiddels heeft meer dan de helft van deze studenten een betaalde baan in de IT-sector. Na de basisopleiding zijn zij bij partners en klanten van Salesforce voor minimaal zes maanden aan de slag gegaan als 'Salesforce Developer'. In de tussentijd kregen ze op terugkom-avonden extra trainingen die hen moesten voorbereiden op een echte vaste baan. Een tweede lichting kandidaten is na de zomer gestart met hun opleiding. Deelname aan de opleiding is kosteloos door de bijdragen uit het bedrijfsleven. Het initiatief ontvangt steun van Booking.com, Rabobank, TomTom en JP-

Morgan. Het project past in de Pact-aanpak waarbij het doel is iedereen te stimuleren mee te doen in de samenleving, en waar dat kan een betaalde baan

te bezorgen. Het UWV en het bedrijf HP regelen de laptops voor de deelnemers in dit project.

ZaanIJ: het koppelstuk tussen werkgevers en de bewoners

De wijken Poelenburg en Peldersveld hebben veel gemeen met buurten zoals de wijk Molenwijk in de buurgemeente Amsterdam. Veel mensen zijn afhankelijk van een uitkering of preciaire arbeid terwijl de buurten worden omgeven door bedrijventerreinen met veel werkgelegenheid. We zien

dat er veel instrumenten, opleidingen en subsidies beschikbaar zijn op het gebied van participatie en werkgelegenheid. Maar bewoners uit deze wijken weten hun weg hier maar moeilijk in te vinden, en bedrijven vinden dit veld moeilijk te doorgronden. Gezamenlijk met de gemeente Amsterdam maken

Taal in de wijken

In Poelenburg en Peldersveld proberen we de inwoners intrinsiek te motiveren om de Nederlandse taal te leren. Geredeneerd vanuit het doel om kinderen in deze wijken meer kansen te geven op een succesvolle toekomst, is het van groot belang dat de ouders van deze kinderen en hun omgeving de Nederlandse taal spreken. Ervaringen van de afgelopen jaren leert ons dat intrinsiek motiveren in de meeste gevallen effectiever werkt dan mensen verplichten. In 2020 is met IVIO, het sociaal wijkteam en De Bieb gewerkt aan het verbeteren van het aanbod van de taalaanbieders om dit zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de specifieke doelgroepen in deze wijken. De reden is dat we zagen dat er relatief veel cursisten uitvielen. Het Digitaalhuis van de Bieb is het aanmeldpunt/de centrale vraagbaak voor volwassenen. Al het aanbod waar dit punt naar doorverwijst is gratis. Dit betreft aanbod van IVIO, de Bieb zelf en van het Sociaal Wijkteam.

• Informeel taalaanbod door het SWT. Er zijn groepen die specifiek gericht zijn op vrouwen en taal. In deze groepen bespreken vrouwen onderwerpen die voor hen belangrijk zijn en wordt er ingezet op emancipatie.

• Het vrouwenbestuur van de Moskee Sultan Ahmed wil graag taallessen in de moskee, aan de hand van thema's als koken en opvoeding. Zodra de situatie rondom Corona het mogelijk maakt zullen we hiermee een start maken

Knelpunten

- Tijdens de eerste lockdown hebben we gemerkt dat bewoners uit Poelenburg en Peldersveld weinig hebben aan digitale ondersteuning op afstand. Persoonlijk contact blijft het meest effectief in deze wijken, en deze is nu minder beschikbaar. Hierom is besloten om de inloop voor ondersteuning bij financiële problemen, de Papiermolen, fysiek open te houden en het aantal nieuw op te roepen wijkbewoners met een afstand tot de arbeidsmarkt tijdelijk op een lager pitje te zetten.
- De wijken Poelenburg en Peldersveld hadden relatief gezien al veel meer last van armoede

dan andere Zaanse wijken, dit probleem zal door de huidige crisis worden verergerd. Ook hierom blijft de Papiermolen open en blijven de wijkteams bereikbaar. Om mensen te ondersteunen die in de financiële problemen komen te ondersteunen. Met gemeentebrede projecten op het gebied van Vroegsignalering proberen we de inwoners met problemen eerder in beeld te krijgen. De Sociale Wijkteams hebben extra capaciteit gekregen om de verwachte groeiende vraag aan te kunnen, en we monitoren of zij genoeg casemanagers en expertise hebben om de vragen aan te kunnen.- De betrokken partijen bij het uitvoeringsplan hebben het druk met het bestrijden van de effecten van de coronacrisis. Hierdoor hadden

zij de eerste maanden na de eerste lockdown minder tijd voor het ontwikkelen van nieuwe interventies om armoede te verminderen en participatie te vergroten. In het najaar is er een herstart gemaakt met het vormgeven van het uitvoeringsplan Participatie en Armoede. De organisaties geven aan nu genoeg capaciteit te hebben om de gewenste projecten uit te voeren.- We weten dat economische crises in kwetsbare wijken relatief harder treffen. Door de veranderende arbeidsmarkt verschuift het accent naar inzet op mensen die nu in de uitkering stromen om een groter zittend bestand te voorkomen. Hiermee komt de aanpak om mensen die langer in de uitkering zitten onder druk te staan, en

hiermee ook de gewenste mentaliteitsverandering. Namelijk dat werken de norm is en iedereen meedoet naar vermogen.- We blijven mensen die lang in de uitkering zitten oproepen, het tempo wordt wel verlaagd omdat fysieke begeleiding nu niet mogelijk is. We blijven deze groep, en de ambitie van een mentaliteitsverandering agenderen. De belofte om iedereen met een uitkering in deze wijken te spreken blijft overeind, dit zal alleen langer duren (specifieker worden is op dit moment lastig omdat we niet weten hoe de crisis gaat verlopen, en wanneer de maatregelen versoept worden). Ook wordt dit onderwerp gaandeerd in de lobby richting het Rijk.

FIJN EN VEILIG WONEN

POELENBURG EN PELDERSVELD ZIJN OPEN EN DIVERSE WIJKEN WAAR HET FIJN EN VEILIG WONEN, WERKEN EN VERBLIJVEN IS

Onderdeel van de Pactafspraken is dat de samenstelling van de woningvoorraad in Poelenburg en Peldersveld meer dan nu een afspiegeling moeten worden van het Zaanse gemiddelde. Dit is belangrijk omdat een meer gemengde wijk de kansen op een succesvolle toekomst voor de bewoners en met vooral voor de opgroeiende kinderen verbeterd. In het Pact is afgesproken dat het aandeel sociale huurwoningen van ruim 60% nu, naar 50% in 2030 en 40% in 2040 verlaagd wordt. Ook is afgesproken dat er 1000 extra woningen in Poelenburg en Peldersveld bijkomen.

Woningvoorraad naar eigendom: Differentiatie aanbod: sociale huur vs vrije sector+koop: 40/60

- Er is een kleine verschuiving van huur naar koop zichtbaar sinds 2015. Poelenburg telt in 2019 33% koopwoningen (was 32%), Peldersveld telt 34% koopwoningen (was 31%). In beide buurten is dit het gevolg van een dalend aandeel corporatiewoningen (tabel 1)
- 67% van de voorraad in de Pactbuurten is een huurwoning. In Zaanstad gemiddeld gaat het om een percentage van 46% (corporatie en particulier).

Woningbouwontwikkeling: Herstructureren en verdichten

- Op de rol staan onderstaande bouwprojecten: 3 projecten in Poelenburg en 1 in Peldersveld. In totaal worden er in de periode 2020-2029 528 woningen volgens plan opgeleverd.
- Alle woningen van deze projecten zijn aardgasloos.

- Het gaat om 72% appartementen en 28% grondgebonden woningen.
- Twee van de plannen vinden plaats op een verdichtingslocatie: Poelenburg Oost en Pauweven, de andere twee plannen zijn sloop/nieuwbouw projecten: de OLV-locatie en de Spaghettiflat (120 sloop/ 350 nieuwbouw). De OLV-locatie is mogelijk begin 2021 opgeleverd.

In samenwerking met de corporaties en een (klein) aantal bewoners wordt gewerkt aan een visie en uitvoeringsplan fijn wonen. In deze visie wordt het karakter van de wijk beschreven en wordt dit vertaald naar korte en lange termijn verbeterpunten zijn in beeld gebracht. Bewoners hebben gezegd dat de korte termijn minstens net zo belangrijk is als de lange termijn. Omdat er op dit moment veel problemen zijn op het gebied van leefbaarheid, zoals woonoverlast, illegale onderhuur, verkeersveiligheid en parkeerproblematiek. Daarom is het belangrijk in het uitvoeringsplan beide zaken een goede plek te geven. In 2021 wordt de visie en het uitvoeringsplan verder ingevuld voor de korte en (middel)lange termijn. Om te komen tot een visie en een uitvoeringsplan werken de gemeente Zaanstad en de corporaties Parteen, ZVH en Rochdale intensief samen. Ook is een groep van circa 10 in de wijk actieve bewoners bij het proces betrokken. De afgelopen periode zijn

Tabel 1. Verdeling woningvoorraad naar eigendomssituatie. (Bron: CBS)

2019				
2019	Koop	Huur	Vw corpo	Vw overig
Poelenburg	33%	67%	63%	4%
Peldersveld	34%	67%	60%	7%
Zaanstad	55%	46%	38%	8%

2015				
2015	Koop	Huur	Vw corpo	Vw overig
Poelenburg	32%	68%	64%	4%
Peldersveld	31%	69%	62%	7%
Zaanstad	53%	47%	38%	9%

Tabel 2. Woningbouwplanning. (Bron: woningbouwmonitor maart 2020 Zaanstad)

Brtnr	Type	Projecten	Totaal
1210	Verdichtingslocatie	Poelenburg Oost fase 1	114
1210	Verdichtingslocatie	Pauw even	43
1210	Sloop/Nieuwbouw(woningen)	OLV locatie - Ds. Martin Luther Kingweg	21
1210	Sloop/Nieuwbouw(woningen)	Poelenburg [Spaghettiflat]	350

Totaal 528

de volgende stappen ondernomen;

- Aan de hand van statistieken zijn de wijken in kaart gebracht
- bestaande plannen en projecten van gemeente en corporaties zijn geïnventariseerd
- In een aantal pressurecookersessies is op basis hiervan een eerste wijkvisie ontwikkeld. Ook zijn daarbij noodzakelijke verbeteringen op de korte termijn geïnventariseerd.
- Daarbij waren vertegenwoordigers van gemeente

en corporaties aanwezig, evenals de betrokken bewoners. Tevens zijn externe deskundigen gevraagd om hun visie te geven op de wijk en de opgave

- De op basis daarvan gemaakte 50% versie van de visie is besproken met de Zaanse gemeenteraad
- Volgende stap is om deze visie en de mogelijke activiteiten breder met bewoners en andere betrokkenen te bespreken.

WBMGP

>>

Relatief veel wijkbewoners in Poelenburg en Peldersveld zijn in sociaal economische zin kwetsbaar. Zo ligt het percentage wijkbewoners met een bijstandsuitkering in deze wijken een stuk hoger dan in de rest van de stad (12% vs 5%). De verhouding bewoners die sociaal economisch kwetsbaar zijn en de bewoners die juist wat sterker zijn moet meer in balans zijn. Om dat voor elkaar te krijgen krijg je voorrang op een sociale huurwoning in Poelenburg en Peldersveld als je inkomen uit arbeid hebt en een startkwalificatie.

Bij de start van het Actieplan Poelenburg Peldersveld is geconstateerd dat zowel bewoners als bijvoorbeeld de scholen signaleerden dat er steeds weer huurders met grote sociaal-economische problemen zich in de wijken vestigen. Beide wijken kennen een hoog aantal bijstandsgerechtigden, ook ten opzichte van andere wijken in Zaanstad. Een kwart van de kinderen in Poelenburg en Peldersveld groeit op onder de armoedegrens. Bewoners van Poelenburg en Peldersveld hebben zelf aangegeven dat er veel mensen met sociaal economische problemen in de wijken wonen. Ze willen dat dit verandert. De opeenstapeling van deze hardnekkige problemen maakt het werken aan een oplossing tot een moei-

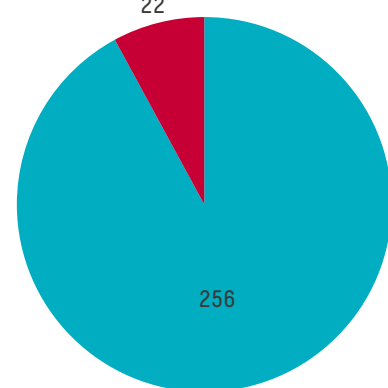
lijke en taai opgave. Ook signalen van onder meer ouders en leraren wijzen in één richting: er moet iets gedaan worden aan de eenzijdige samenstelling van de bevolking in Peldersveld en Poelenburg. De impact op het onderwijs en de leefbaarheid in de wijk is te groot. Om deze reden is de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke problematiek (WBMGP) aangevraagd bij de minister van Binnenlandse Zaken. De WBMGP is sinds medio 2017 van kracht.

>>

‘Wij willen proberen een betere mix van bewoners in de wijk te krijgen door woningen beschikbaar te stellen voor docenten die in Poelenburg komen werken.’
Directeur bestuurder Hester van Buren van woningcorporatie Rochdale

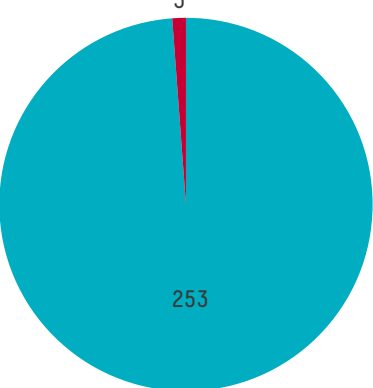
De woningcorporaties wijzen vrijgekomen huurwoningen in Poelenburg en Peldersveld tegenwoordig met voorrang toe aan mensen die voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo wordt bijvoorbeeld gekeken naar opleiding en beroep. Wanneer een woningzoekende daarbij aan bepaalde uitgangspunten voldoet, maakt hij of zij meer kans op een huurwoning. Mensen met een functie in het onderwijs, de politie of in de zorg krijgen voorrang. Huurders die nu al in Poelenburg en Peldersveld wonen, mogen blijven zitten in hun huidige huis. Als zij binnen de wijk naar een andere huurwoning willen trekken, gaan ook voor hen de nieuwe regels gelden.

Verhuringen Poelenburg en Peldersveld

Voorrangsregels
Woningruil

Toepassing voorrangsregels

Werkzaam non-commerciële dienstverlening
Werkzaam commerciële dienstverlening

Iconische nieuwbouw

Om betere en een ander woningtype in Poelenburg te kunnen aanbieden wordt op afzienbare termijn een flat aan de Clusiusstraat gesloopt. Onder bewoners ook bekend als ‘de spaghettiflat’. De kwaliteit van het gebouw is volgens Rochdale dusdanig slecht dat renovatie financieel niet meer haalbaar is. De 117 huidige huishoudens krijgen stadsvernieuwingurgentie. Ook ontvangen ze een verhuiskostenvergoeding en hulp bij het zoeken naar een vervangende woning. In plaats daarvan komt een markant, ‘iconisch’ woon- en voorzieningengebouw. Sloop van de flat past bij de doelstellingen van het Pact om andere woningtypologie toe te voegen in de wijk Poelenburg en hiermee het eenzijdige karakter te veranderen. In plaats daarvan komen maximaal 320 appartementen. Het aantal nieuwe sociale huurwoningen wordt beperkt.

>>

‘We willen mensen niet wegsturen onder het mom dat zij niet goed genoeg voor het nieuwe Poelenburg zijn. Wij hopen juist de kansengelijkheid te vergroten, dat je je niet meer hoeft te schamen voor jouw woonadres. Poelenburg moet op termijn bewoond worden door een doorsnee uit onze samenleving.’
Directeur bestuurder Hester van Buren van woningcorporatie Rochdale

Er is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld voor de sloop-nieuwbouw van de Spaghettiflat.

Daarvan maakt de komst van het Huis van de Wijk onderdeel uit. De gemeente en Rochdale hebben in 2020 samengewerkt aan het nieuw te bouwen Huis van de Wijk. In het nieuwe Huis van de Wijk zullen het sociaal wijkteam, het jeugdtypeam, het centrum Jong en het buurthuis gaan samenwerken. Het Huis van de Wijk wordt een laagdrempelige voorziening, waar mensen voor hulp en ondersteuning terecht kunnen, maar waar ook ruimte is voor ontwikkeling en ontmoeting. Het doel is om een vestiging van De Bieb in het Huis van de Wijk op te nemen. Met ruimte voor studie, taal, informatie en activiteiten rondom taal en digitalisering. De investeringskosten worden mede door de Regio Deal ZaanIJ gefinancierd.

Poelenburg Oost

Poelenburg Oost is een woningbouwplan aan de oostzijde van de wijk. In het plan komen eengezinswoningen en appartementen. De eengezinswoningen worden als particulier of collectief zelfbouwproject aangeboden. Op dit moment ligt de bestemmingsplanprocedure stil vanwege de stikstofproblematiek, verkend wordt welke mogelijkheden er zijn om de ontwikkeling te kunnen realiseren.

Tijdelijke woningbouw Sportpark

Nabij het vijfhoekpark, aan de overzijde van de Thorbeckeweg, is op een sportveld ruimte voor de

realisatie van circa 200 woningen. Deze woningen zijn een tijdelijke compensatie voor het vermindere van de sociale woningvoorraad in Poelenburg en Peldersveld. Het is mogelijk om op deze locatie voorrang te geven voor woningzoekenden uit Poelenburg Peldersveld, bijvoorbeeld jongeren. Rondom het Sportpark Poelenburg zijn er planologisch juridische knelpunten, waardoor start bouw volgend jaar niet kan worden gerealiseerd.

Groen en Sociaal

Het programma Groen en Sociaal is onderdeel van een bredere samenwerking in het kader van de Regio Deal ZaanIJ met onder andere stadsdeel Amsterdam-Noord en de Provincie Noord-Holland. Eind augustus 2020 is een projectleider voor het Programma Groen en Sociaal aangesteld, vanuit IVN. Het doel van dit programma is om in acties en maatregelen te treffen die zijn gericht op meer benutten van groen, voor thema's als ontmoeting en gezondheid. In 2020 zijn meerdere projecten

Veilig wonen

Om kinderen meer kansen te geven op een goede toekomst is het van belang dat zij in een veilige en leefbare wijk opgroeien. Dat is de basis, die op orde moet zijn. De aanpak van ondermijnende criminaliteit in deze wijken is dan ook een belangrijk onderdeel van het Pact. Het gaat dus niet alleen om het creëren van kansen voor de kinderen op een goede toekomst. Maar tegelijkertijd ook om het afpakken van criminele kansen voor de jeugd. Belangrijk hierin is dat voor een ieder zichtbaar is dat fraude en misdaad niet loont.

We herkennen een aantal ondermijnende criminele fenomenen in deze wijken die een ondermijnend effect hebben op onze preventieve aanpak. Hiermee staat het vergroten van de toekomst-

kansen voor onze kinderen in deze wijken ernstig onder druk.

Voor het thema veiligheid is ervoor gekozen om het proces rondom het opstellen van een uitvoeringsplan in “tweën te knippen”. Een uitvoeringsplan (deel I) met daarin beschreven de thema's waar de al bestaande partners van het Pact de aankomende vier jaren op gaan inzetten. En een plan met daarin de thema's waarvoor meer partners nodig zijn. Te denken valt aan thema's als uitbuiting, vastgoedfraude en witwassen en de rijksuitvoeringsdiensten als bijvoorbeeld de Belastingdienst (FIOD), Arbeidsinspectie, Openbaar Ministerie, Vreemdelingenpolitie etc. Partijen die (nog) geen partner zijn van het Pact. In 2020 zijn we gestart met een lobby richting rijk om ons daarbij te ondersteunen. Gesprekken hierover lopen vooralsnog

positief en zetten we voort in 2021. Voor wat betreft deel I van het uitvoeringsplan is eind 2020 een start gemaakt. Uiterlijk het 2e kwartaal van 2021 moet dit deel worden vastgesteld.

>>

‘In het kader van het Pact Poelenburg/Peldersveld 2020-2040 voelen wij ons niet veilig en ondersteund door politie en Handhaving. Meerdere malen is er door ons als bestuursleden opgetreden tegen calamiteiten. Onze melding wordt aangenomen via de meldkamer en vervolgens staan wij met gevaar voor ons zelf te wachten op assistentie die nooit arriveert.’
Uit een brief van een vereniging van eigenaren

Team Woonfraude

In september 2020 is – vooruitlopend op het opstellen van het uitvoeringsplan – een woonfraudeteam vanuit de gemeente begonnen in de wijken Poelenburg, Peldersveld en Zaandam Zuid. Zij onderzoeken datagegevens, woningen en bellen aan bij mensen om binnen te mogen kijken. Hier is mee gestart vanwege de vele verontrustende signalen van bewoners en pact partners.

>>

Woonfraude is als er te veel mensen in een woning wonen, de bewoners geen verplichte huisvestingsvergunning hebben of als zij niet staan ingeschreven bij de gemeente.

Wat zien we tot nu toe?

We zien dat veel bewoners die een huis huren, geen huisvestingsvergunning hebben. Een deel van deze bewoners heeft een brief hierover ontvangen. Hierin staat dat dit niet mag. Zij krijgen acht weken de tijd om toch nog een huisvestingsvergunning aan te vragen of de woning uit te gaan. Als zij dit niet doen, dan krijgen de verhuurder en de bewoner een boete. Als bewoners daarna niks doen, dan delen wij weer een boete uit.

Daarnaast ziet het woonfraudeteam veel kamerverhuur. In 2020 was dat in veel gevallen toegestaan. Tijdens controles komt het team woonfraude verontrustende en zeer onwenselijke situaties tegen. Naast dat kamerverhuur in veel gevallen voor geluidsoverlast, te veel afval en parkeerdruk zorgt, zien we vooral dat kwetsbare mensen worden uitgebuit. Grote groepen bewoners in een huis die per persoon €500 tot €800 per kamer van 10

tot 15 m² betalen is helaas geen uitzondering. Dit zorgt ervoor dat woningen in deze wijken in trek zijn bij mensen die de woningen vooral inzetten als verdienmodel. En niet per se om daar zelf in te wonen. Door deze verdienmodellen is het voor hen ook interessant om ver boven de vraagprijs te bieden als dat nodig is. Waarmee de goedbedoelende starter of doorstromer er nog moeilijk aan te pas komt op de woningmarkt. De gemeenteraad heeft eind 2020 nieuwe regels vastgesteld in de Huisvestingsverordening, waardoor kamerverhuur in Zaanstad alleen nog onder voorwaarden mogelijk is. Voor Poelenburg/Peldersveld worden géén vergunningen afgegeven voor kamerverhuur aan drie of meer personen. Voor bestaande eigenaren geldt een overgangssituatie.

In de nieuwe Huisvestingsverordening is nu ook een boetebepaling opgenomen. Wie geen noodzakelijke vergunning heeft, kan daarom een geldstraf tegemoet zien. Landelijk wordt een nieuwe wet Opkoopbescherming voorbereid om voor bestaande woningen een

gestart, waaronder met de vergroening van/rondom scholen in zowel Poelenburg/Peldersveld als Amsterdam-Noord.

Knelpunten

- Stikstofproblematiek bij Poelenburg Oost
- Inpassen van wonen in bedrijventerrein Achtersluispolder bij Sportpark Poelenburg
- Bij de Spaghettiflat: er wordt nu gewerkt aan een haalbare case voor de exploitatie van het toekomstige huis van de wijk
- Woonvisie breed: aandachtspunten zijn:
 - De afname van de voorraad sociale huurwoningen in de wijken versus de stedelijke groei-doelstelling
 - Het mogelijke spanningsveld tussen het groene karakter van de wijk en de verdichtingsopgave

Knelpunten

- Gemeentelijke en wettelijke regelgeving ontbrak in 2020 in veel gevallen voor een effectieve aanpak van kamerverhuur. Zowel op gemeentelijk als rijksniveau is gewerkt aan het verbeteren van regelgeving.
- Inzet van rijksuitvoeringsdiensten is nodig voor een aanpak op witwassen, uitbuiting en vastgoedfraude. Hierover zijn we in gesprek met het Rijk
- Corona zorgde voor een claim op de capaciteit van zowel de politie als de gemeentelijke BOA's; dit geeft druk op de beschikbare capaciteit voor handhaving in Poelenburg en Peldersveld

zelfbewoningsplicht op te kunnen leggen. De gemeente oriënteert zich met andere gemeenten in de regio op de mogelijkheden van deze wet en wat die kan bijdragen aan een beter woonklimaat in Poelenburg/Peldersveld.’

In het kader van de aanpak Woonfraude is in september het eerste grootschalig verkeersonderzoek (verkeersfui) uitgevoerd. Dit heeft geleid tot het constateren en handhaven optreden op verschillende overtredingen en vervolgonderzoeken. In 2021 zullen die onderzoeken wederom plaatsvinden.

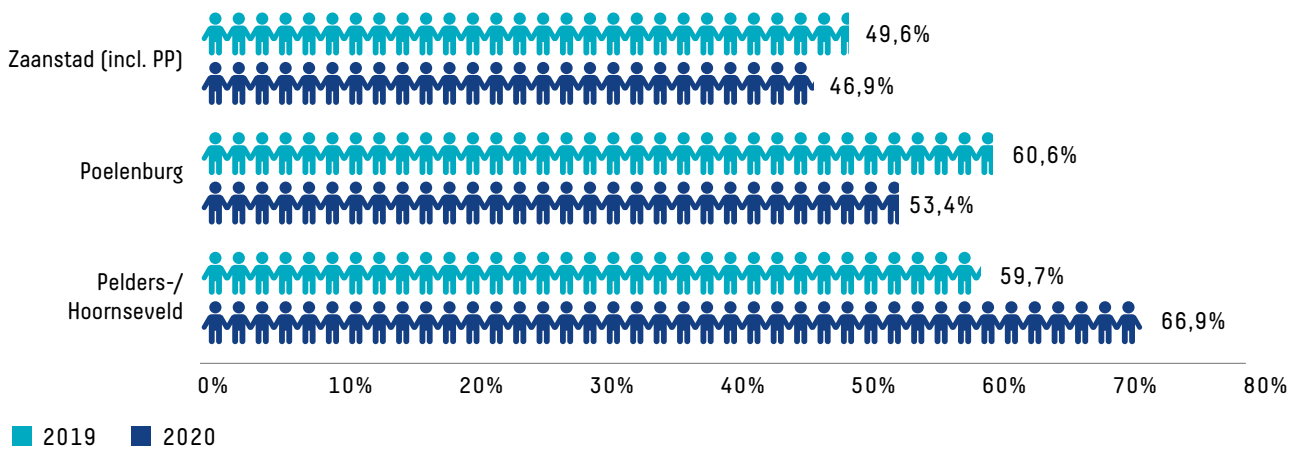
>>

‘Vanmorgen heeft de politie op het parkeerterrein van Gibraltar bekeuringen uitgedeeld aan verkeerd geparkeerde auto's. Hopelijk blijft dit zo doorgaan. Krijg toch weer een beetje hoop.’
Reactie bewoner op politieactie

Jeugd

Bereik VVE kinderen 2-4 jaar

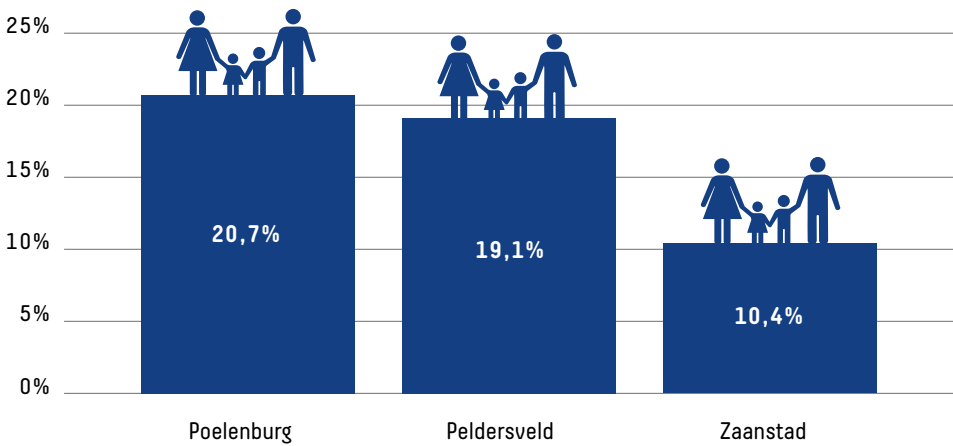

	 CITO (2019)	 % overgewicht op VO (2019)
Poelenburg	530,1	38%
Peldersveld	530,2	-
Pelders- & Hoorneveld	-	33%
Zaanstad incl.	533,1	20%

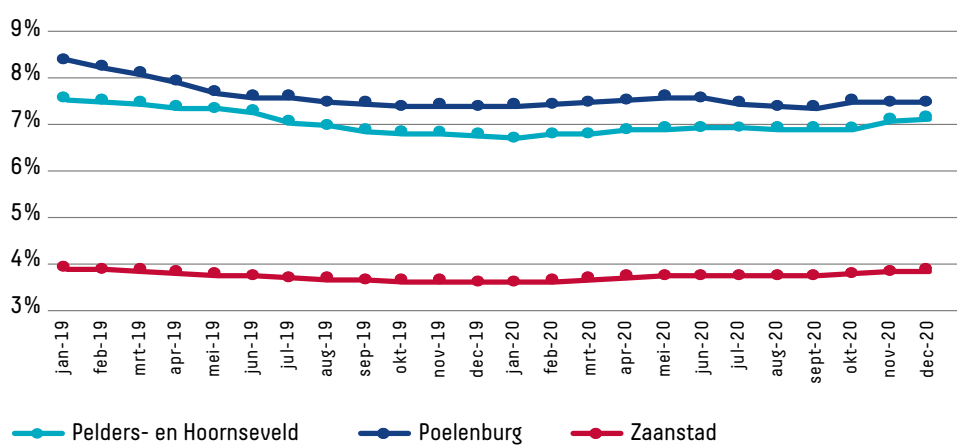

Participatie & armoede

% minimahuishoudens (2019)

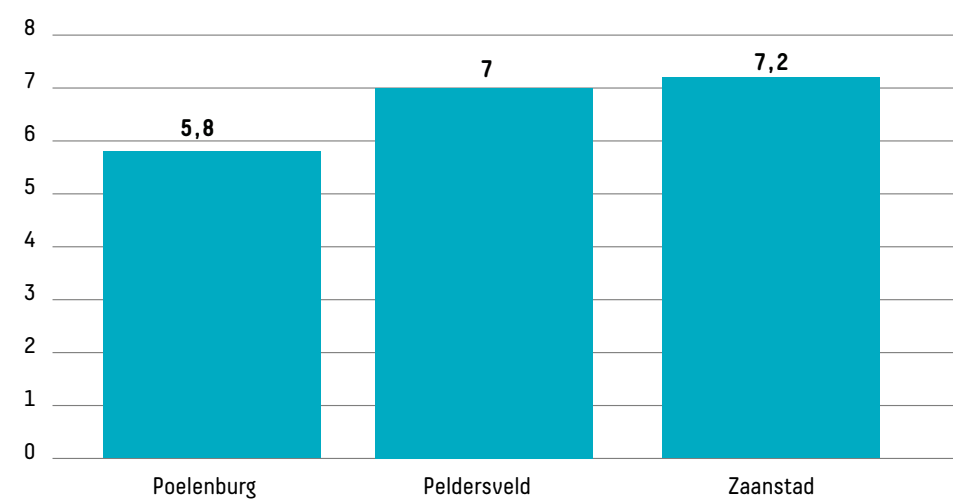

Aantal mensen met bijstand als % tov aantal inwoners 18-65 (eigen cijfers)

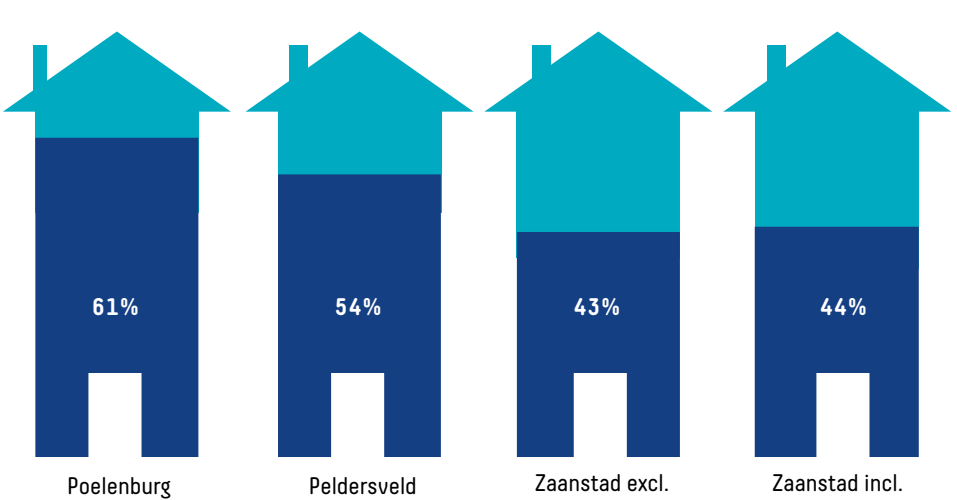

Fijn wonen

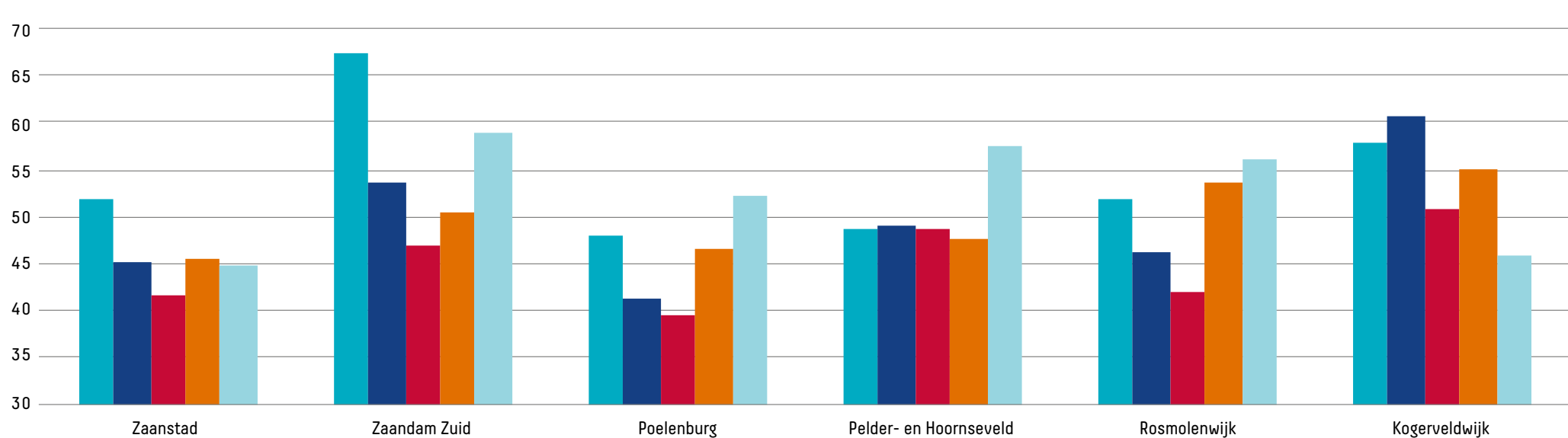
Oordeel (rapportcijfer) woonomgeving

% dat in twee jaar zou willen verhuizen (2020)

Ontwikkeling aantal misdrijven per 1000 inwoners

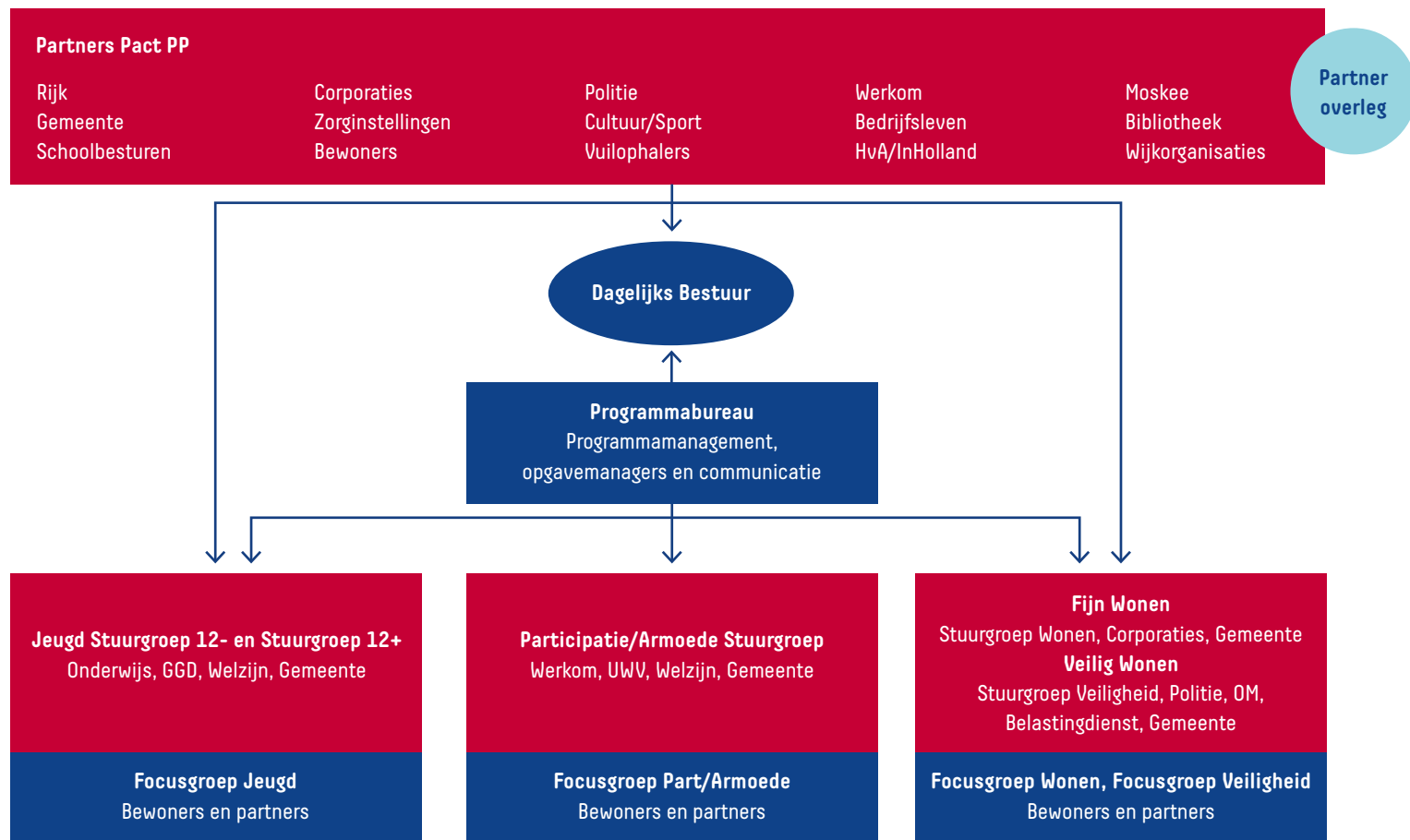
ORGANISATIE EN FINANCIËN

SAMEN VERDER OP DE INGESLAGEN WEG

Het Pact is een coalitie tussen 24 organisaties die gezamenlijk werken aan de doelen van het Pact. Om hier sturing aan te geven is een Dagelijks bestuur ingesteld. In het Dagelijks Bestuur van het Pact zitten de vertegenwoordigers van de onafhankelijke bestuursorganen, corporaties, onderwijs, politie, gemeente en het Rijk (BZK). Het Dagelijks Bestuur zorgt voor de dagelijkse aansturing en besluitvorming. Ook zorgen de bestuursleden dat binnen het Pact een goede samenwerking blijft bestaan. Het eerste jaar van deze aanpak laat zien dat er al diverse mooie zogeheten kruisbestuivingen zijn ontstaan, tussen partijen die elkaar voorheen moeilijker vonden. De burgemeester zit deze groep voor als onafhankelijk voorzitter. Dit DB is in 2020 regelmatig bij elkaar gekomen. In 2021 worden ook vertegenwoordigers van het bedrijfsleven aangesloten bij het DB.

Voor alle ondertekenaars van het Pact is het partneroverleg ingesteld waarin de voortgang in de meest brede zin wordt besproken. De bedoeling is dat zij enkele keren per jaar bij elkaar komen onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. In dit overleg doen ook bewoners mee. Het afgelopen jaar is dit overleg niet bij elkaar gekomen vanwege corona. Er is wel geïnvesteerd in het contact houden met de partners.

Organisatie Pact

Programma-organisatie

Het programmamangement is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het programma en verantwoordt dit aan het Dagelijks Bestuur. Het programmamangement woont de vergaderingen van het partneroverleg en het Dagelijks Bestuur bij. In 2020 zijn de uitvoeringsplannen opgesteld. Met de uitvoeringsplannen wordt stapsgewijs toegewerkt naar de resultaten die in het Pact zijn afgesproken en zijn de acties uitgewerkt die de komende jaren gaan plaatsvinden. Elke vier jaar worden de uitvoeringsplannen bijgesteld aan de hand van de opgedane ervaringen.

Financiering

De kosten voor de programmaorganisatie zijn in 2020, volgens afspraak, gezamenlijk gedragen door alle partners van het Pact, met 60% vanuit de gemeente Zaanstad en 40% vanuit de partners. Met de vaststelling van het Pact Poelenburg Peldersveld zijn vanuit de gemeente Zaanstad geen middelen toegekend voor het behalen van de afgesproken resultaten. In de werkwijze van het Pact is afgesproken dat het Pact het kader is waarin de resultaatsafspraken zijn vastgelegd voor over 10 en 20 jaar. In het Pact is verder afgesproken dat de operationalisatie wordt gemaakt in uitvoeringsplannen waarin stap voor stap wordt toegewerkt naar het resultaat over 10 en 20 jaar. De voorgestelde interventies in de uitvoeringsplannen krijgen een financiële vertaling en worden voorgelegd aan de partners. In het geval er extra middelen nodig zijn wordt met de partners gekeken naar de benodigde bijdragen.

Het Pact heeft een gemeentelijke begroting op basis van een aantal besluiten:

- middelen toegekend bij de start van het Actieplan Poelenburg Peldersveld
- middelen toegekend voor het programmamangement van het Pact Poelenburg Peldersveld
- middelen toegekend voor het uitvoeringsplan Taal, Opvoeden Onderwijs – 9 maanden- 12 jaar
- middelen toegekend voor het uitvoeringsplan Jeugd 12+
- middelen toegekend bij de begroting 2021 voor de additionele inzet op grof afval

Concreet betekent dit dat voor de opgave Jeugd twee uitvoeringsplannen (Jeugd 12- en Jeugd 12+) zijn opgesteld met bijbehorende middelen. Voor de opgaven Participatie/Armoede en Fijn en Veilig Wonen zijn de uitvoeringsplannen in ontwikkeling. Voor de uitvoering daarvan zijn op dit moment alleen middelen beschikbaar die in 2017 bij de vaststelling van het Actieplan Poelenburg Peldersveld toegekend zijn.

Alle partijen leveren om niet hun inzet in bij het opstellen van de uitvoeringsplannen. Daarnaast dragen corporaties bij met versterkte gebiedsteams, zet de politie meer capaciteit voor wijkagenten in, dragen de schoolbesturen de helft bij aan de financiering van de brugfunctionarissen en stellen ze hun ruimten beschikbaar voor taallessen.

Daarnaast is in 2019 is budget beschikbaar gekomen uit de Regio Deal ZaanIJ. Die overeenkomst is gesloten tussen het Rijk, de provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Zaanstad en Oostzaan. De ambitie van de Deal is om de brede welvaart van vier wijken rondom de NoorderIJplas te versterken. Het gaat om de wijken Poelenburg en Peldersveld (Zaanstad), Tuindorp Oostzaan en Molenwijk (Amsterdam-Noord). Het rijk heeft 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld. Ook de regio-partners stellen eenzelfde bedrag ter beschikking, waarvan de provincie 2,75 miljoen euro betaalt. De aanpak benoemt drie pijlers:

1. Het verbeteren van de leefkwaliteit en het bevorderen van de groene stedelijke omgeving.

2. De ontplooiingskansen voor de inwoners van het gebied vergroten, met bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren.
3. En als derde het vergroten van de veiligheid en het aanpakken van ontwrichtende criminaliteit.

Concrete activiteiten zijn de activiteiten voor ontmoeting en groen (Groen en Sociaal), extra inzet op onderwijs, een bijdrage aan de investeringskosten voor het Huis van de Wijk en het tijdelijk financieren van de veiligheidsregisseur maken onderdeel uit van de Regio Deal.

Begroting

Thema	2021	2022	2023	2024	2025	Activiteiten
Programmaorganisatie	235.000	235.000	235.000	235.000	235.000	progr.mngt
Kosten programmamanagement	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	STiPP, bijdr. handhaving, Vooruit, Lobelia, onderzoek, communicatie etc.
Totaal programmaorganisatie	435.000	435.000	435.000	435.000	435.000	-
Bijdrage programmaorganisatie Pact-partners	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	Ingezet voor extra communicatie, ondersteuning op participatie
Totaal bijdrage partners	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	-

Pijler Jeugd

Thema	2021	2022	2023	2024	2025	Opmerking
Uitvoeringsplan 12-	1.306.000	1.396.000	1.396.000	1.396.000	1.396.000	-
Subtotaal 0-4 jaar	445.000	395.000	395.000	395.000	395.000	Plan wordt herijkt . Spel aan huis/Nu niet zwanger/ Taalontwikkeling/ Monitor VVE/Ouder en kindinloop/Vergroten Bereik VVE
Subtotaal 4-12 jaar	636.000	961.000	961.000	961.000	961.000	Verlengde Leertijd, burgfunctionarissen
Verlengde Leertijd	-	700.000	700.000	700.000	700.000	RD loopt t/m 2023. Uitloop is bespreekbaar. Met OCW bespreken evt andere invulling (bv. Huiswerkbegeleiding). Geen structureel geld
Uitvoeringsplan 12+	-	-	-	-	-	-
Totaal Uitvoeringsplan 12+	373.000	373.000	373.000	373.000	373.000	Jongerenwinkel, Huiswerkbegeleiding, Entree-opleiding, regisseur afgl.jongeren
Totaal pijler jeugd	1.679.000	1.769.000	1.444.000	1.444.000	1.444.000	-

Pijler Participatie en Armoede

Thema	2021	2022	2023	2024	2025	Opmerking
Totaal pijler participatie en armoede	127.000	127.000	127.000	127.000	127.000	Inzetten voor uitvoeringsplan participatie en armoede en taal

Pijler Fijn en Veilig wonen

Thema	2021	2022	2023	2024	2025	Opmerking
Fijn Wonen	-	-	-	-	-	-
Subtotaal Fijn Wonen	346.000	271.000	271.000	271.000	271.000	Handhaving, gebiedsaanwijzing, extra HVC
Veilig Wonen	-	-	-	-	-	Aanpak woonfraude, inzet veiligheidsregisseur, uitvoeringskosten
Subtotaal Veilig Wonen	200.000	200.000	200.000	-	-	-
Totaal pijler wonen en veiligheid	546.000	471.000	471.000	271.000	271.000	-

